

14.3.2003

3001/5/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Terhi Mattila

LAUSUNTO OIKEUSMINISTERIÖLLE MUUTOKSENHAKUTOIMIKUNNAN JATKOMIETINNÖSTÄ

Oikeusministeriö on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt eduskunnan oikeusasiamieheltä lausuntoa muutoksenhakutoimikunnan jatkomiетinnöstä (komiteamietintö 2002:8).

Oikeusasiamiehen päättämän tehtäväjaon mukaan lausunnon antaminen asiassa kuuluu alle kirjoittaneelle apulaisoikeusasiamiehelle. Tästä säännönmukaisesta tehtäväjaosta ei ole katsottu aiheelliseksi poiketa pelkästään sen takia, että allekirjoittanut on mietinnön valmisteluvaiheessa ollut kolmen kuukauden ajan toimikunnan jäsenenä.

Lausuntonani esitän kohteliaimmin seuraavan.

1

Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

1.1

Korkeimman oikeuden kokoonpano

Valituslupan käsittely

Toimikunta ehdottaa, että valituslupahakemusta käsiteltäessä korkein oikeus olisi päätösvaltainen yksijäsenisenä. Hakemus voitaisiin asian laadun mukaan kuitenkin käsitellä myös enintään kolmen jäsenen kokoonpanossa. Mahdollisuus yksijäseniseen käsittelyyn herättänee keskustelua, joten tarkastelen tätä ehdotusta hieman lähemmin.

Työryhmä perustelee ehdotustaan yhden jäsenen kokoonpanosta kolmella seikalla: Ensinnäkin valituslupamenettelyssä on kysymys vain siitä, onko olemassa laissa säädettyä valitusperustetta, ennen muuta ennakkopäätöksen tarvetta, ja otetaanko asia tutkittavaksi. Yhdenkin jäsenen ratkaistessa valituslupa-asian harkinta perustuu kahden lainoppineen kannanottoon, nimittäin jäsenen ja esittelijän. Toiseksi valtaosa valituslupa-asioista on selviä. Niissä valituslupa on epäilyksittä myönnettävä tai jätettävä myöntämättä. Kolmanneksi valituslupajärjestelmää on sovellettu yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Valituslupan myöntämisen perusteet ovat toimikunnan käsityksen mukaan vakiintuneet.

Ehdotusta voidaan tarkastella korkeimman oikeuden voimavarojen tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen liittyvän *resurssinäkökulman* lisäksi useista muistakin näkökulmista.

Mahdollisuutta ratkaista valituslupa-asia yhden jäsenen kokoonpanossa käsiteltiin viimeksi 1994 (HE 231/1994 vp.). Tuolloin perustuslakivaliokunta suhtautui ehdotukseen varauksellisesti viitaten kansalaisten oikeusturvaan (PeVL 26/1994 vp.). Lakivaliokunta katsoi mietinnössään (LaVM 26/1994 vp.), ettei valituslupa-asioiden ratkaisua voinut tuossa vaiheessa antaa yksijäseniselle kokoonpanolle. Valiokunnan mielestä kollegiaalinen päätöksenteko mahdollisti mielipiteenvaihdon sekä johti monipuolisempaan ja yhteneväiseen harkintaan. Lisäksi valiokunnan kantaan vaikutti se, että alempien oikeuksien ratkaisukokoonpanojen jäsenmäärää oli edellisten vuosien aikana vähennetty ratkaisevasti.

Mielestäni valiokuntien viittaama *oikeusturvanäkökulma* on varteenotettava, vaikka valituslupaharkinnassa ei ensisijaisesti olekaan kysymys oikeusturvan antamisesta, vaan ennakkotapausten valinnasta (vrt. kuitenkin lupaharkinta lähinnä purkuperusteella tai "muun painavan syy" perusteella).

Myöskään asianajaja Leena Innasen eriävässä mielipiteessään viittaama *kansalaisnäkökulma* ei ole merkitystä vailla.

Ehdotusta voidaan tarkastella myös kansalaisnäkökulmaan läheisesti liittyvästä *legitimiteettinäkökulmasta*. Ulkopuolisen on nimittäin vaikea saada käsitystä valituslupakäytännön perusteista tai niiden vakiintuneisuudesta, koska korkein oikeus ei perustele valituslupapäätöksiään. Lisäksi luvan myöntäminen on harkinnanvaraista silloinkin, kun asiassa on lupaperuste. Innanen onkin todennut, että asianajajat kokevat korkeimman oikeuden luparatkaisut usein yllättävinä. Käsitykseni mukaan samansuuntainen näkemys on myös syyttäjäpuolella. Oikeusasiamiehelle puolestaan tulee jatkuvasti kanteluita, joissa arvostellaan korkeimman oikeuden valitusluparatkaisua ja sen perustelemattomuutta. Nämä seikat viittaavat siihen, että korkeimman oikeuden valituslupamenettelyyn liittyy tietynlainen legitimiteettivaje, jota käsittelykokoonpanon keventäminen ei ainakaan lieventäisi.

Myöskään *prejudikaattinäkökulma* eli sen korostaminen, että korkeimman oikeuden voimavarat tulee suunnata varsinaisten ennakkopäätösten antamiseen, ei mielestäni yksinomaan tue kokoonpanon pienentämistä yhteen jäseneseen. Prejudikaattinäkökulmasta olisi nimittäin ensiarvoisen tärkeää, että valitusluvat myönnetään *juuri oikeissa asioissa*. Luvan myöntäminen asiassa, josta ennakkopäätöstä ei lopulta voidakaan antaa tai jossa ennakkopäätöksen arvo lainkäytön ohjaamisen kannalta jää vähäiseksi voi olla yhtä lailla haitallista kuin luvan epäminen asiassa, jossa ainekset ennakkopäätökseen olisivatkin olleet. Koska kukaan ei voi olla kaikkien oikeudenalojen erityisasiantuntija, yhden jäsenen kokoonpano väistämättä lisää riskiä prejudikaattinäkökulmasta arvioiden väärästä luparatkaisusta. Mahdollisuus laajempaan käsittelykokoonpanoon ei kokonaan poista tätä riskiä, koska se voi jäädä yhdeltä jäseneltä havaitsematta.

Edellä lyhyesti viitattujen resurssi-, oikeusturva-, kansalais-, legitimiteetti- ja prejudikaattinäkökulmien valossa suhtaudun ehdotukseen tältä osin varauksellisesti, vaikka pidänkin sinänsä tärkeänä, että korkein oikeus voi käyttää voimavarojaan tarkoituksenmukaiseksi katsomalla tavalla.

Ylimääräisen muutoksenhaun käsittely

Toimikunta ehdottaa myös, että käsittelykokoontaan eräissä ylimääräisen muutoksenhaun asioissa kevennettäisiin nykyisestä. Asian laatu määräisi sen, missä kokouksessa ylimääräinen muutoshakemus korkeudessa käsitellään. Näin tulisi käytettäväksi nykyistä laajemmin kolmen jäsenen kokouksen asioissa, joissa se ei vaaranna asianosaisen oikeusturvaa, kuten silloin, kun hakemus jätetään tutkimatta tai yksimielisesti hylätään eli hakemus on selvästi aiheeton. Lisäksi esitetään, että yhden jäsenen kokouksessa voitaisiin käsitellä (hylätä) hakemus, joka on jo aikaisemmin hylätty ja jossa ei ole esitetty merkityksellistä uutta aineistoa.

Mahdollisuus keventää käsittelykokoontaan viidestä kolmeen jäseneseen silloin, kun hakemus katsotaan selvästi aiheettomaksi, on perusteltua. Myöskään yhden jäsenen kokoukseen yllä mainituissa tilanteissa ei nähdäkseni liity sellaisia ongelmia kuin valituslupa-asioissa.

Päätösvaltaisuutta koskevien säännösten ottaminen oikeudenkäymiskaareen

Pidän asianmukaisena, että säännökset korkeimman oikeuden päätösvaltaisuudesta otetaan oikeudenkäymiskaareen.

1.2

Muutoshaku korkeimpaan oikeuteen

Valituksen käsittelyn raja

Työryhmä ehdottaa, että korkein oikeus voisi rajoittaa valitusluvan nykyistä joustavammin ja siten valituslupajärjestelmän toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaisemmin tavoin. Valituslupa voitaisiin rajoittaa kysymykseen, jonka ratkaiseminen on tarpeen oikeuskäytännön ohjaamiseksi tai valituslupaperusteen kannalta muutoin. Keskeistä on, että korkein oikeus voisi tällöin perustaa ratkaisunsa muilta osin hovioikeuden ratkaisuun. Jotta asianmukainen oikeudellinen arviointi olisi mahdollinen, voi olla tarpeen, että myös tiettyä seikkaa tai seikastoa koskeva näyttö selvitetään ja arvioidaan vielä korkeimmissa oikeudessa. Kysymys valitusluvan laajentamisesta asian muihin osiin voitaisiin siirtää ratkaistavaksi valituksen käsittelyn yhteydessä. Valituslupaa ei kuitenkaan voitaisi supistaa siitä, millaisena se jo on myönnetty.

Prejudikaattinäkökulmasta pidän kannatettavana mahdollisimman joustavaa valituslupa-asioiden rajaamisen mahdollisuutta. Tällöin korkeimmalla oikeudella olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet ottaa nopeammin kantaa ja antaa lukumääräisesti nykyistä enemmän tulkintaohjeita ja ennakkoratkaisuja ajankohtaisista ja tärkeiksi katsomistaan kysymyksistä ja toteuttaa siten sille määrättyä tehtävää.

Suullinen menettely

Toimikunta ehdottaa lakiin täsmennyksiä suullisen käsittelyn toimittamisesta viestinä oikeusyhteisölle, että suullisella käsittelyllä voi hyvin olla eri tavoitteita ja toteuttamistapoja. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin todettavaksi nimenomaan, missä eri tarkoituksissa ja millä tavoin suullinen käsittely toimitetaan. Asian laadun mukaisesti tarpeellisen jouston mahdollistamiseksi ehdotetaan väljää, tapausittain joustavasti noudatettavaa sääntelyä. Esitetyt täsmennykset lakiin ovat tarkoituksenmukaisia, jotta valitusluvan rajaaminen ja käsittely voivat tapahtua mahdollisimman joustavasti.

Oikeudenkäyntiaineisto

Suullista käsittelyä koskevien täsmennysten jälkeenkin laista jäisi edelleen puuttumaan säännös laillisesta oikeudenkäyntiaineistosta korkeimmassa oikeudessa. Mietinnön perustelujen mukaan oikeudenkäyntiaineisto määräytyisi valittavan menettelytavan mukaan osaksi eri tavoin. Jos toimitetaan *pääkäsittelymuotoinen* suullinen käsittely, asia ratkaistaan pääkäsittelyssä vedotun tai esitetyn aineiston perusteella. *Muissa tilanteissa* sitä vastoin oikeudenkäyntiaineisto määräytyy kuten kirjallisessa esittelymenettelyssä ja käsittää korkeimmassa oikeudessa esitetyn lisäksi sen laillisen aineiston, joka asian käsittelyssä on alemmissa oikeuksissa esitetty niitä vaatimuksia ja perusteita koskien, joista vielä on kysymys korkeimmassa oikeudessa. Perusteluista ei ilmene, saako näissä tilanteissa esimerkiksi lukea tai jättää kirjallisia lausumia tai muuten esittää asiaa kirjallisesti.

Kun käräjä- ja hovioikeuden osalta laillinen oikeudenkäyntiaineisto ja sen kartuttamisen edellyttämät prosessitoimet on säännelty tarkasti laissa, en pidä johdonmukaisena enkä hyväksyttävänä, että korkeimman oikeuden osalta asiasta ei ole laissa mitään säännöksiä. Sinänsä pidän mahdollisena, että asia säänneltäisiin laissa korkeimman oikeuden osalta joustavammaksi kuin alemmissa oikeusasteissa.

Valituslupahakemuksen ja valituksen erottaminen

Toimikunta on arvioinut, että valituslupahakemuksen ja valituksen eriyttämisestä ei olisi odotettavissa erityistä etua. Mielestäni asiaa voisi vielä harkita.

Nykyisin huolena on esityksen mukaan ollut valituslupahakemusten heikot perustelut, jolloin asianosaiselle kuulunut työ on jäänyt pitkälti korkeimman oikeuden esittelijän tehtäväksi ja näin kuluttanut korkeimman oikeuden voimavaroja. Mikäli valituslupahakemus erotettaisiin valituksesta, hakemuksessa olisi keskityttävä ainoastaan lupaperusteisiin. Mielestäni on perusteltua odottaa, että tämä nostaisi valituslupahakemusten tasoja. Myös kustannukset tulisivat ainakin periaatteessa edullisemmiksi niissä valtuosassa tapauksia, joissa valituslupaa ei myönnetä. Mikäli valituslupa myönnettäisiin osittaisena tai vaikka vain jonkin oikeuskysymyksen osalta, valituksessa voisi keskittyä vain valitusluvan saaneisiin kysymyksiin, jolloin myös tässä säästettäisiin aikaa ja kustannuksia. Vastaavasti vastaus voitaisiin painottaa käsiteltävänä olevan asian kannalta oleellisiin seikkoihin.

Oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto

Korkein oikeus on lainsäädäntöaloitteessaan esittänyt oikeudenkäymiskaaren lisättäväksi säännöksen, jonka mukaan oikeudenkäyntiasiakirja voitaisiin antaa tiedoksi tuomioistuimessa laadittuna tiivistelmänä silloin, kun kuultavia on useita tai tiedoksiannettavana on laaja asiakirja. Menettely olisi aloitteen mukaan käytettävissä muutoksenhakuasioissa. Säännöksen tarkoituksena olisi yksinkertaistaa asiakirjaliikennettä tuomioistuimessa. Sääntely mahdollistaisi sen, ettei asiakirjoja jäljennetä ja postiteta tarpeettoman laajasti. Tiivistelmä myös auttaisi sen saavaa asianomaista hahmottamaan oikeudenkäynnin täsmällisen kohteen.

Toimikunta on todennut, että voimassa oleva laki ei estä korkeinta oikeutta laatimasta alioikeuden valmistelussa käytettävää yhteenvedonomaista tiivistelmää asianosaisten vaatimuksista ja niiden perusteista ja esittämästä sitä heille kommentoitavaksi. Mietinnön mukaan asianmukaisinta kuitenkin olisi, että tuomioistuin pyytäisi asianosaista laatimaan tiivistelmän asiakirjasta, jonka hän esittää. Tämä menettely voi kuitenkin osaltaan enentää oikeudenkäyntikulua.

Toimikunta on viitannut oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 5 §:n 2 momentin mukaiseen nähtävänäpitosäännökseen sekä hallituksen esitykseen sähköisestä asioinnista

viranomaistoiminnassa ja katsonut, ettei pidä tässä vaiheessa tarpeellisena uusia säännöksiä oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta.

Mielestäni se, että tuomioistuin asettaa oikeudenkäyntiasiakirjat nähtäväksi, on tiedoksiantotapana ongelmallinen, koska se asettaa asianosaiset pelkästään asuinpaikan perusteella eriarvoiseen asemaan. Myöskään sähköisen asioinnin mahdollisuus ei poista ongelmia, koska se edellyttää sähköpostiyhteyttä, joka puuttuu vielä monilta.

Ehdotan asian jatkovalmistelua.

Ennakkoratkaisupyyntö

Toimikunta ei ehdota menettelyä, jolla mahdollistettaisiin asian nopeutettu käsittely oikeusastejärjestyksestä poiketen. Mielestäni ennakkoratkaisupyynnön mahdollistavalle instituutiolle olisi ilmeistä tarvetta, ja myös rikosasioiden puolella. Oikeusneuvos Pauliine Koskelon eriävässä lausumassa on esitetty hyviä perusteita asian jatkovalmistelulle tältä osin.

Korkein oikeus toisena asteena

Ehdotukset valituksen määräajan lyhentämisestä 30 päivään sekä valitukseen vastaamisesta ainoastaan korkeimman oikeuden pyynnöstä ja sen asettamassa määräajassa ovat perusteltuja.

1.3

Itseoikaisu ja ylimääräinen muutoksenhaku

Toimikunta ehdottaa, että eräät selvät virheet voitaisiin korjata niin, että virheellisen ratkaisun antanut tuomioistuin itse hakemuksesta oikaisisi virheen. Määräajan palauttaminen käräjäoikeusmenettelyn osalta ja muutoksen hakemiseksi käräjäoikeuden ratkaisuun siirtyisi hovioikeudelle, jonka toimivaltaan jo kuuluvat kantelut käräjäoikeuden menettelystä.

Pidän ehdotusta tältä osin tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana.

Mietinnössä on ehdotettu myös, että menettely- ja sisältövirheeseen perustuvien hakemusten määräajat yhtenäistettäisiin siltä osin kuin se on asiallisesti perusteltua. Kantelu- ja purkuhakemusten käsittelyssä noudatettavien perusmääräaikaisten erilaisten pituuksien ei ole esityksen mukaan tarkoituksenmukainen, koska toisinaan on tulkinnanvaraista, onko hakemuksen perusteena oleva seikka katsottava menettelyvirheeksi vai ratkaisun sisältöä koskevaksi virheeksi. Määräajan alkamisajankohta kuitenkin määräytyisi eri tavoin eri hakemusperusteiden mukaan. Esimerkiksi silloin, kun asiasta on kansainvälinen valvontaratkaisu, kantelun kuuden kuukauden määräaika alkaisi kulua vasta virheen todenneen kansainvälisen ratkaisun antamisesta.

Lainsäädäntöneuvos Iiro Liukkonen on lausumassaan ehdottanut, että ylimääräisen muutoksenhaun nykyiset kaksi keinoa, tuomiovirhekantelu ja lainvoiman saaneen tuomion purkamisen yhdistetään yhdeksi sekä menettely- että sisältövirheet kattavaksi lainvoiman saaneen ratkaisun poistamista tarkoittavaksi menettelyksi. Liukkonen katsoo, että ylimääräisen muutoksenhaun alaan kuuluvien asioiden erittelemisen menettely- tai sisältövirheiden mukaan on epätarkoituksenmukainen, koska jaottelu ei palvele asioiden käsittelyn käytännön järjestämistä ja on yleisölle vaikeasti hahmotettava.

Myös toimikunta on todennut kantelun ja purun rajanvedon olevan osin epäselvä ja tulkinnanvarainen. Näiden muutoksenhakukeinojen erillisyydestä luopuminen olisi sen vuoksi toimikunnankin mielestä harkinnan arvoista erityisesti, jos käräjäoikeuden ratkaisuihin kohdistuvat purkuperusteisetkin hakemukset siirrettäisiin hovioikeuksien käsiteltäväksi.

Mielestäni asian valmistelua voitaisiin jatkaa tältä pohjalta. Nykyisten ylimääräisen muutoksenhaun perusteiden osittaista vanhentuneisuutta ilmentää se, että ainakin tapauksessa KKO:2000:127 korkein oikeus on joutunut laventamaan purkuperusteen soveltamisalaa jopa alueelle, jota varten sitä hallituksen esityksen perustelujenkaan mukaan ei ollut tarkoitettu. Toimikunnan mietinnöstä (s. 25) ilmenee myös toiseen suuntaan menevä esimerkki, jonka mukaan purkuperusteissa esiintyvä asianosaisten edustajan tai avustajan rikollinen menettely jutun yhteydessä tarkoittaakin vain purkua hakevan asianosaisten omaa valtuutettua, ei vastapuolta tai hänen asiamiestään, mikä rajaus "ei tosin ilmene säännöksen sanamuodosta".

Vaikka sinänsä olen lainsäädäntöneuvos Liukkosen kanssa samaa mieltä ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten uudistamistarpeesta, pidän hänen eriävään lausumaan luonnosteltua säännöstä ehdottomasti liian avoimena jatkovalmistelun pohjaksi. Mielestäni lainvoimaiseen oikeustilaan puuttumisen perusteiden tulee olla kohtuullisen tarkasti jokaisen luettavissa itse pykälätekstistä (mm. ilman nykyisiin perusteisiin pohjautuvaa esiyymmärrystä). Tätä perusvaatimusta tukee sekin, että ylimääräisen muutoksenhaun hylkäävät ratkaisut perustellaan yleensä varsin suppeasti. Totean lisäksi, että ylimääräinen muutoksenhaku yhtäältä syytetyn eduksi ja toisaalta syytetyn vahingoksi edellyttävät osittain erilaista sääntelyä.

2

Laki hovioikeuslain 2 §:n muuttamisesta

Valtiolliset rikokset

Toimikunta ehdottaa, että maan- ja valtiopetosrikosten ensimmäisen asteen käsittely siirrettäisiin hovioikeudesta käräjäoikeuteen. Muutosta perustellaan lähinnä kansalaisten yhdenvertaisuudella oikeudenhoidossa. Muutosehdotuksella ei ole juuri käytännöllistä merkitystä, mutta siihen liittyvien periaatteellisten näkökohtien takia lausun muutaman sanan.

Yhdenvertaisuus edellyttää eri ihmisten samanlaisten rikosten samanlaista käsittelyä, mutta eri ihmisten erilaisia rikoksia ei välttämättä tarvitse käsitellä samalla tavalla. Niinpä esimerkiksi sotilasrikokseen syyllistyneen yliluutnantin yhdenvertaisuus- ja oikeusturvaodotuksia ei välttämättä loukkaa se, että hänen rikostaan käsitellään ensi asteena käräjäoikeudessa, mutta maan- tai valtiopetokseen syyllistyneen tekoa hovioikeudessa. Sen sijaan hänen mainittuja odotuksiaan loukkaa perustellusti se, että samanlaiseen sotilasrikokseen syyllistyneen majurin tekoa käsitellään ensi asteena hovioikeudessa. Tässä valossa kaikkien sotilasrikosten käsittelyn oikeusastejärjestyksen yhtenäistäminen, mitä toimikunta ei ehdota, olisi yhdenvertaisuuden kannalta selvästi tärkeämpi kuin nyt ehdotettava muutos.

Totean vielä, että maan- ja valtionpetosrikokset ovat tietyllä tavalla kaikkia suomalaisia koskettavia poikkeuksellisia rikoksia. Jos tällaiset rikokset lisäksi käsitellään suljetuin ovin, ne ovat omiaan herättämään epäluuloja. Asian lopputuloksen legitimoinnin kannalta olisi tällöin eduksi, että asiaan voitaisiin saada mahdollisimman auktoritatiivinen ratkaisu, mihin olisi mahdollisuus, jos asia voitaisiin aina saattaa korkeimman oikeuden tutkittavaksi ilman valituslupamenettelyä. Tästä näkökulmasta suhtaudun varauksellisesti ehdotetun muutoksen tarpeeseen (semminkin kun asialla ei ole merkitystä korkeimman oikeuden voimavarojen

kannalta) ja sen sijaan kiirehtisin sotilasoikeudenkäyntiasioiden oikeusastejärjestyksen yhtenäistämistä.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian esittelijöiden virkasyytepaikka

Totean tässä yhteydessä, että mietinnön yleisperusteluissa (s.15) on virheellinen tieto oikeusasiamiehen kanslian esittelijöiden virkasyytefoorumista. Eduskunnan oikeusasiamiehen johtosäännössä on aikanaan ollut säännös, jonka mukaan esittelijöitä syytettiin virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa. Yhdenmukaisesti ylimpien hallintovirkamiesten virkasyytteiden oikeuspaikkaa koskevan lainsäädännön uudistuksen (957-963/2000) kanssa uuteen lakiin eduskunnan oikeusasiamiehestä (197/2002) ei enää otettu vastaavaa säännöstä, vaan kanslian esittelijöiden virkasyytepaikka on käräjäoikeus.

3

Laki rangaistusmääräysmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

RML:n ylimääräistä muutoksenhakua rangaistusmääräykseen koskevaa 18 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että käräjäoikeus olisi toimivaltainen poistamaan myös rangaistusmääräyksen, joka koskee väärää henkilöä. Lisäksi määräaika ylimääräisen muutoksenhakemuksen tekemiseen yh tenäistettäisiin OK 31:19:ssä ehdotettavan kanssa samaksi kuudeksi kuukaudeksi.

Voimassa oleva RML 18 § täydentää OK 31 luvun säännöksiä, joihin voidaan aina nojautua, jos RML 18 §:n mukaiset perusteet eivät riitä tai sen mukaiset määräajat ovat umpeutuneet. Ehdotuksen mukainen RML 18 § puolestaan on muotoiltu siten, että OK 31 luvun säännökset olisivat käytettävissä vain RML 18 §:n 4 momentissa erikseen todetuissa tilanteissa.

Tästä seuraa, että ehdotetun RML 18 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan tilanteissa, eli kun henkilöä on käsitelty toisena tai rangaistusmääräys perustuu väärään lain soveltamiseen, se on poistettavissa vain kuuden kuukauden määräajassa, kun taas OK 31 luvun mukaan sanotuilla perusteilla purkamista voidaan hakea määräajasta riippumatta. Mielestäni ei ole hyväksyttävää, että sakkorangaistuksen purkumahdollisuus syytetyn eduksi olisi erilainen sen mukaan, onko sakko määrätty rangaistusmääräyksellä vai tuomiolla.